

ВПЛИВ ТУРИЗМУ НА ЕКОНОМІКУ ДЕРЖАВИ

Сучасна індустрія туризму є однією з найбільш швидко прогресуючих галузей світового господарства, яку можна розглядати і як незалежний вид економічної діяльності, так і міжгалузевий комплекс. На сьогоднішній день туризм займає вагомий ланку у повсякденне життя майже третини населення планети. Більше того, на початку XXI ст. туризм за обсягами доходу справедливо займає третє місце серед провідних галузей світової економіки. За результатами 2019 року, туристична сфера утворила 32 % світового внутрішнього продукту і поглинула більше 20 % витрат споживачів. В багатьох розвинених країнах туризм є вагомим джерелом доходів. Прибуток з туристичних подорожей у світовому масштабі становлять понад 500 млрд. дол. США щороку. Найбільші прибутки отримують країни Західної Європи та США.

До економічних функцій туризму, в першу чергу відносяться економічні вигоди, які він надає. Так, туризм надає поштовх розвитку частин інфраструктури – сегменту бізнесу HoReCa, підприємств торгівлі тощо. Він зумовлює збільшення доходної частини бюджету за рахунок податків, що можуть бути прямими (плата за візу, митний збір) або непрямими (збільшення заробітної плати робітників спричинює збільшення сум прибуткового податку, що сплачується ними в бюджет). Завдяки тому, що іноземні туристи привозять валюту в країну, туризму надаються широкі можливості для залучення іноземної валюти і різних інвестицій. Також важливою економічною функцією туризму являється диверсифікація економіки, створюючи підприємства та галузі галузі, що співпрацюють з сектором туризму, сприяють зростанню доходів населення та покращенню рівня добробуту нації.

Також вплив туризму на економічний розвиток виявляється у підвищенні ділової активності та розширенні виробництва товарів і послуг у результаті збільшення платоспроможного попиту за рахунок іноземних та місцевих екскурсантів. З економічної точки зору привабливість туризму як галузі, що надає послуги, полягає у більш швидкій окупності вкладених коштів та отриманні доходу у вільно конвертованій валюті. В більшості країн туризм входить в топ-3 провідних галузей держави, стрімко розвивається і відіграє важливе соціальне та економічне значення, оскільки він: збільшує місцеві доходи;

створює нові робочі місця; розвиває всі галузі, пов'язані з виробництвом туристичних послуг; розвиває соціальну та виробничу інфраструктуру у туристичних центрах; активізує діяльність народних промислів і розвиток культури та сприяє їм; забезпечує зростання рівня життя місцевого населення; збільшує валютні надходження.

Проте позитивний вплив туризму на економіку держави відбувається тільки тоді, коли він розвивається всебічно тобто не перетворює економіку країни в економіку послуг. Туристична галузь з кожним роком займає все більш вагомий місце в світовому господарстві. За останні п'ятнадцять років сфера туризму здобула визнання як одна з найбільших у світі по наданню послуг.

Згідно з прогнозами експертів Всесвітньої туристичної організації (ВТО), на початку XXI ст. обсяги міжнародного туризму зростатимуть щороку в середньому на 4 %. Очікується зростання туристичного руху у світі з 700 млн. туристів щорічно до 937 млн. у 2018 році, за рахунок чого передбачається збільшення доходів до 1100 млрд. доларів США. Якщо ж до результатів міжнародного туризму додати ще й обсяги внутрішнього туризму, то показники зростуть принаймні вдвічі.

Туризм відіграє важливу роль у створенні робочих місць, і, за прогнозами, впродовж наступних п'яти років у світі створюватиметься 2500 нових робочих місць щодня. Охоплюючи багато секторів економіки, майже неможливим стає визначення точної кількості працівників, зайнятих у сфері туризму. Крім того, вирішення проблеми реальної оцінки ускладнюється ще й специфічним характером праці (сезонність, робота за сумісництвом, тимчасова робота тощо). І все-таки кількість зайнятих у туристичній сфері постійно збільшується. Це одна з не багатьох галузей економіки, де залучення нових технологій не призводить до скорочення працюючого персоналу. Це набуває важливого значення, оскільки, заохочуючи більше робочої сили, туризм призводить до зменшення соціальної напруги в суспільстві. Крім того, світовий досвід показує, що індустрію туризму можна розвивати і в період економічних криз, що має важливе значення для країн Східної Європи. Витрати на створення одного робочого місця тут в 20 разів менші, ніж у промисловості, а оборотність інвестиційного капіталу в 4 рази вища, ніж в інших галузях господарства. Прикладом можуть бути такі країни, як Аргентина, Бразилія, Мексика, Єгипет, Туніс, Перу та інші.

В багатьох країнах світу туризм є однією з найбільш пріоритетних галузей, внесок у валовий національний дохід яких складає 20-45%, а надходження від іноземного туризму є основним джерелом отримання валюти. Отже галузь туризму не тільки приносить значну частину прибутку до бюджету туристично-розвинутих держав, а й є надзвичайно перспективною і безсумнівно може стати одним з головних джерел надходжень до держбюджету інших країн.